

Biblioteka
ODRAZ SAVREMENOG

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Grégoire Delacourt
LA LISTE DE MES ENVIES

Copyright © 2012, Éditions Jean-Claude Lattès
Copyright © 2013 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

Dizajn korica:
Dragan Bibin

ISBN 978-86-7702-315-7

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, prešampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2013.

Gregoar Delakur

SPISAK
MOJIH ŽELJA

Sa francuskog preveo
Vladimir D. Janković

Čarobna
knjiga

*Devojci što sedi na kolima;
da, ona je bila tamo.*

„Sve su tuge dozvoljene,
i preporučljivo je iskusiti ih;
samo istrajati treba, samo treba voleti.“

Bliska budućnost, Fransoaz Leroa

Stalno se lažemo.

Ja sam, na primer, svesna toga da nisam lepa. Niti imam plave oči u koje će se muškarci zagledati, u koje će poželeti da zarone ne bih li ih ja spasla. Nisam ni manekenskog stasa; ja sam vam od onih mekanih, dobro popunjenih, štaviše. Od onih što zauzmu jedno i po sedište. Telo mi je takvo da muškarac prosečne visine ne može rukama da ga obujmi. Nisam graciozna kao one kojima muški šapuću duge rečenice, praćene uzdasima u vidu znakova interpunkcije; ne. Ja ću pre prizvati kratku rečenicu. Brutalnu formulaciju. Samu kost želje, bez kože; bez sala da ublaži.

Svesna sam ja svega toga.

Pa ipak, kad Žo odocni, meni dođe da se popnem u našu sobu i nasadim se ispred ogledala na našem garderoberu – moram da podsetim Žoa da ga zakači za zid pre nego što mi se jednog dana sruči na glavu i zgnječi me u toku jedne od mojih *kontemplacija*.

Sklopim, tako, oči i počnem polako da se svlačim, kao da me niko drugi u životu nije svlačio. I svaki put mi je malo hladno; drhturim. Kad ostanem potpuno naga, sačekam malo pa tek onda otvorim oči. Uživam u svakom trenutku. Misli

mi blude. Maštam. Pred očima su mi opuštena tela iz knjiga o umetnosti kojih je uvek bilo u našoj kući; potom, nešto sirovija telesa iz časopisa.

A onda, lagano, podižem trepavice, kao na usporenom filmu.

Posmatram svoje telo, svoje crne oči, male grudi, mesinu svoju, šumu od tamnih malja, i nekako sam lepa sebi, i mogu da vam se zakunem da sam, u tom trenutku, lepa, vrlo lepa čak.

Ta lepota čini me beskrajno srećnom. Užasno srećnom.

Zahvaljujući njoj, zaboravljam ružne stvari. Galanterijsku radnju, gde je pomalo dosadno. Prazne priče i loto koji igraju Danijela i Fransoaz – bliznakinje koje drže salon *Eстетика фриzure*, vrata do vrata s mojom galanterijskom radnjom. Zahvaljujući toj lepoti zaboravljam čamotinju. To vam je kao život bez ikakve priče. Kao ovaj strašni grad, bez aerodroma; ovaj sivi grad iz kojeg nemaš kud i gde niko nikad ne dolazi, niko da ti ukrade srce, nijedan beli vitez na belom konju.

Aras. Četrdeset dve hiljade stanovnika, četiri hipermarketa, jedanaest supermarketa, četiri fast fuda, nekoliko srednjovekovnih ulica, jedna ulična tabla u Ulici venecijanskih ogledala koja prolaznicima i zaboravnima skreće pažnju na to da je ovde, dana 24. jula 1775. godine, rođen Ežen-Fransoa Vidok¹. I, da, moja galanterijska radnja.

Gola, i tako lepa pred tim ogledalom, imam utisak da bi bilo dovoljno da počnem da mašem rukama pa da poletim, laka, graciozna. Tako bi se moje telo pridružilo onima iz knjiga

---

¹ Ežen-Fransoa Vidok (1775–1857), francuski prestupnik koji je sa tamne prešao na svetlu stranu zakona i, postavši istaknuti kriminalista i borac protiv zločina, poslužio kao inspiracija velikim piscima Viktoru Igou i Onoreu de Balzaku. (Prim. prev.)

o umetnosti kojih je uvek bilo u kući u kojoj sam provela detinjstvo. To moje telo bilo bi lepo kao i njihova, bespogovorno.

Ali nikad se ja na to ne bih usudila.

Uvek me prenu zvuci koje Žo proizvodi dole, u prizemlju. Kao da se svila mog sna pocepa u tom trenutku. Oblačim se ponovo, na brzu brzinu. Seni prekrivaju moju svetlu put. Spoznala sam tu retku lepotu koja se krije pod mojom odećom. Žo je, međutim, nikad ne primećuje.

A nekada mi je govorio da sam lepa. Bilo je to pre dvadeset godina, kada sam i ja imala dvadeset godina manje. Bila sam lepo odevena, u plavoj haljini, sa zlatnožutim kaišem, imitacija *diora*; hteo je da me odvede u krevet. Njegovi komplimenti odnosili su se na moju odeću.

Vidite, stalno se lažemo.

Ljubav, inače, ne bi odolela istini.

Žo, to je Žoslen. Moj muž već, evo, dvadeset jednu godinu.

Liči na Venantina Venantinija, onog lepog dasu koji je igrao mucavca Mikija u *Džukeli* i revolveraša Paskala u filmu *Čike revolveraši*. Jake donje vilice, mračnog pogleda, sa onim italijanskim akcentom od kojeg ti dođe da padneš u nesvest, kože preplanule od sunca, a samo nešto guguče, da se naježiš od glave do pete – s tim što moj Žoselino Žoselini ima deset kilograma više i akcenat od kojeg se, bogme, nijedna ne bi ošamutila.

Radi u *Hagen-Dasu*, još od otvaranja fabrike, devetsto devedesete. Zараđuje dve hiljade četiristo evra mesečno. Mašta o televizoru s ravnim ekranom umesto naše stare *radiole*. O *poršeu kajen*. O kaminu u dnevnoj sobi. O kompletnoj kolekciji *Džejmsa Bonda* na DVD-u. O hronografu *seiko*. I o ženi koja će biti lepša i mlađa od mene; ali to mi nikad ne govori.

Imamo dvoje dece. Troje, zapravo. Jednog dečaka, jednu devojčicu i jedan leš.

Romen je začet one noći kad mi je Žo rekao da sam lepa i kad sam ja zbog te laži prvo izgubila glavu, a potom i odeću i nevinost. Izgledi da ću zatrudneti iz prvog cuga iznosili su jedan prema ko zna koliko hiljada, ali mene je upravo to

zadesilo. Nadin nam je stigla dve godine kasnije, i otada više nisam uspela da se vratim na idealnu težinu. Ostala sam debela, od onih što prazninu nose kao plod, nalik balonima punim ničega.

Kao mehur vazduha.

Žou više nisam bila lepa, prestao je da me dodiruje; sve više vremena počeo je da provodi pred *radiolom* jedući sladolede koje je donosio iz fabrike, a potom pijući *33 eksport*². I tako sam stekla naviku da na spavanje odlazim sama.

Jedne noći me je probudio. Bio je sav nabrekao. Napio se bio, i plakao je. Primila sam ga, i te noći je Nadež začeta u mom stomaku, da bi se tu i utopila, u mom mesištu i mojoj nesreći. Kad je izašla, osam meseci kasnije, bila je plava. Srce joj je bilo nemo. Ali imala je divne nokte, i veoma duge trepavice, i sigurna sam da je bila lepa, iako joj nikada nisam videla oči i ne znam koje su boje.

Na dan Nadežinog rođenja, koji je ujedno bio i dan njene smrti, Žo je prestao da pije pivo. Porazbijao je pola kuhinje. Vikao je. Govorio je da je život grozan, da je život jedna obična kučka, kučketina jebena. Tukao se po grudima, po čelu, po srcu, udarao po zidovima. Rekao je da je život previše kratak. I da je to nepravda. Treba se, znači, što pre ovajčiti u ovom gov-njivom kupleraju, jer vremena je malo; bebice moja, dodao je tad misleći na Nadež, devojčice moja, gde si sad? Gde si, luče moje? Romen i Nadin su, preplašivši se, pobjegli u svoju sobu, a Žo je toga dana počeo da mašta o lepim stvarima koje život čine lakšim, a bol podnošljivijim. O ravnom ekranu. O *poršeu kajen*. O Džejsmu Bondu. I o nekoj lepoj ženi. Bio je tužan.

A meni su roditelji nadenuili ime – Žoselin.

---

² Francuska marka piva. (Prim. prev.)

Izgledi da ću se udati za imenjaka Žoslenu iznosili su jedan prema ko zna koliko miliona, ali mene je upravo to zadesilo. Žoslen i Žoselin. Martin i Martina. Luj i Luiza. Loren i Lorens. Rafael i Rafaela. Pol i Pola. Mišel i Mišela. Izgledi: jedan prema ko zna koliko miliona.

A mene je upravo to zadesilo.

U galanterijskoj radnji ponovo sam počela da radim one godine kad sam se udala za Žoa.

Radila sam bila tamo pre toga dve i po godine, sve dok se jednoga dana vlasnica nije zagrcnula progutavši dugme koje je prethodno zagrizla kako bi se uverila da je zaista od slonovače. Dugme je skliznulo niz vlažan jezik, završilo u ždrelu, jurnulo na krikotiroidni ligament i stiglo do aorte; gospođa Pilar nije, dakle, bila ni svesna da se ugušila, ne više nego ja sama, u svakom slučaju, pošto je to dugme zaustavilo sve.

Tek taj zvuk, kad je pala na zemlju, skrenuo mi je pažnju da se nešto dešava.

Telo je, u padu, povuklo sa sobom kutiju sa dugmićima; osam hiljada dugmića otkotrljalo se na sve strane po malom butik, i meni je upravo to prvo palo na pamet kad sam shvatila kakva se drama odigrala; koliko li će mi dana i noći biti potrebno da, puzeći četvoronoške, razaberem osam hiljada dugmića *fantazija*, od onih metalnih, drvenih, za dečju odeću, za visoku modu itd.

Usvojeni sin gospođe Pilar doputovao je iz Marseja na sahranu i predložio mi da ja preuzmem butik, u banci nisu imali ništa protiv, i tako je 12. marta 1990. godine jedan fini slikar

došao da ispiše *Galanterijska radnja Žo, ranije Mezon Pilar* na zabatu i vratima malenog butika. Žo je bio ponosan. *Galanterijska radnja Žo*, govorio je on busajući se u prsa, praveći se važan, Žo, Žo, pa to sam ja, tako se ja zovem!

Gledala sam ga, i lep mi je bio, i mislila sam kako mi se zaista posrećilo što njega imam za muža.

Sjajna je bila ta prva godina našeg braka. Galanterijska radnja. Novi Žoov posao u fabrici. I predstojeće rođenje našeg Romena.

Ali galanterijska radnja u međuvremenu nije poslovala bogzna kako uspešno. Šta ću kad konkurenciju imam u četiri hipermarketa, jedanaest supermarketeta, u galanteristi što subotom iznosi robu na pijacu i prodaje je po kriminalno niskim cenama, u vreme krize koja u Arašanima budi strah, zlobu i lenjost, pa će se uvek radije opredeliti za pret-a-porte varijantu nego za stvaralačku vrednost rukotvorine.

U septembru su dolazili da poruče etikete na ušivanje i one termolepljive; nekoliko rajsferšlusa, igle i konca, ono, kad čovek proceni da mu je bolje da pokrpi odeću od prošle godine nego da kupuje novu.

Pred Božić se traže kostimi. Meni i dalje najbolje idu princeze, zatim jagode i bundeve. Što se dečaka tiče, pirati se dosta traže, a prošle godine nastala je pomama za sumo rvačima.

Posle Božića zavlada mir koji potraje sve do proleća. Poneko navrati da kupi kutiju za pribor za šivenje, odu tako dve-tri šivaće mašine, proda se nešto tkanine na metar. U iščekivanju da se dogodi čudo, ja štrikam. Moji modeli prodaju se prilično dobro. Posebno tu mislim na vreće za spavanje za bebe, na šalove i pamučne, heklane džempere.

Radnju zatvaram od podneva do dva posle podne, i tada se vraćam kući, gde ručam sama. Ponekad, kad je lepo vreme,

izađem sa Danijelom i Fransoaz, pa pojedemo po sendvič u bašti *Bara* ili kafea *Lef*, na Trgu heroja.

Bliznakinje su lepe. Znam ja dobro da njima služim samo da bi dodatno istakle svoje fine figure, duge noge, bistre srneće oči, ljupko preplašene. Osmehuju se muškarcima koji ručaju sami ili u parovima, krevelje se, tepaju ponekad. Telima šalju poruke, njihovi uzdasi podsećaju na poruke u bocu, i dogodi se s vremena na vreme da neka od tih poruka i stigne do muškarca, dok se pije kafa, a onda ta poruka mine kao šapatom izgovoreno obećanje, kao razvejana opsena – o, kako muškarcima nedostaje mašte; a tada je već vreme da ponovo otvorimo radnje. I uvek upravo u tom času, dok se vraćamo, naše laži opet izbijaju na površinu. Meni je ovog grada preko glave, imam utisak da živim u nekakvoj istorijskoj brošuri, uuuuuuh, gušim se, govori Danijela, kroz godinu dana biću negde daleko, negde na suncu, ugradiću silikone u grudi. Eh, da ja imam novca, dodaje Fransoaz, ja bih digla ruke od svega, tek tako, prekonoć. A ti, Žo?

Ja bih bila lepa, i mršava, i niko me više ne bi lagao, čak ni samu sebe ne bih lagala. Ali ništa ne odgovaram, zadovoljim se time da lepim bliznakinjama uputim jedan osmeh. Da ih slažem.

Kad ni one ni ja nemamo mušterije, bliznakinje mi redovno predlažu da mi urade manikir ili da me isfeniraju, ili masku da mi stave, ili da proćakulamo, kako one kažu. Ja im, zauzvrat, heklam kape ili rukavice koje one nikada ne nose. Njima mogu da zahvalim što sam, premda ovako sva okrugla, barem negovana, manikirana; i uvek sam u toku što se tiče toga ko s kim spava, i upoznata s mukama koje su Deniz iz *La Mezon di Tablije* snašle zbog *Losove* klekovače sa 49% alkohola, kao i sa

sudbinom retušerke zaposlene kod *Šarle-Furnija*, a koja se ugojila više od dvadeset kilograma otkako se njen muž zatreskao u šamponjerku koja radi kod *Žan-Žaka*, i tako se nama trima stalno čini da smo tri najvažnije osobe na svetu.

Ili u Arasu, ako ništa drugo.

U našoj ulici, svakako.

Eto. Imam četrdeset sedam godina.

Deca su otišla od kuće. Romen je u Grenoblu, na drugoj godini trgovačke škole. Nadin je u Engleskoj, čuva decu i pravi video-filmove. Jedan njen film prikazan je na festivalu, osvojila je nagradu, i mi smo je izgubili.

Poslednji put videli smo je za Božić.

Kad ju je otac pitao čime se bavi, izvadila je iz torbe malu kameru i prikačila je na *radiolu*. Nadin ne voli reći. Otkako je progovorila, vrlo malo govori. Nikada nije rekla, na primer, „mama, gladna sam“. Ustala bi i uzela nešto da pojede. Nikada nije rekla: naterajte me da izrecitujem pesmu, da prepričam lekciju, da provežbam tablicu množenja. Reći je čuvala u sebi, kao da su retkost. Ona i ja smo sadejstvovala u tišini: poglede, pokrete i uzdahe razmenjivale umesto subjekata, glagola, objekata.

Na ekranu su se pojavile crno-bele slike vozova, pruga, skretnica; u početku je sve bilo vrlo sporo, da bi se potom lagano ubrzavalo, slike su počele da preklapaju jedna drugu, u tom ritmu bilo je nečeg opčinjavajućeg, zasenjujućeg; Žo je ustao, otišao do frižidera da uzme jedno bezalkoholno pivo; ja oka nisam mogla da skinem sa ekrana, uhvatila sam kćerku

za ruku, *subjekat*, talasi su mi preplavili telo, *glagol*, Nadin se nasmešila, *objekat*. Žo je zevao. Ja sam plakala.

Kad je film završen, Žo je rekao: bogami, ako dodaš boju i zvuk, i pustiš to na ravnom ekranu, neće to uopšte biti tako loš film, curice moja, a ja sam joj rekla: hvala ti, hvala, Nadin, ne znam šta si ovim filmom htela da kažeš, ali sam *zaista* osećila nešto. Ona je isključila malu kameru s *radiole* i prošaputala, gledajući me u oči: slikama sam ispisala Ravelov *Bolero*, mama, da bi gluvi mogli da ga čuju.

A ja sam čvrsto zagrlila kćerku, privila je uz ovo omlitavelo telo, i nisam zadržavala suze, jer makar i ne razumela baš sve, mogla sam da naslutim da Nadin živi u svetu bez laži.

U tom trenutku bila sam jedna mama kojoj je srce puno.

Romen je stigao kasnije, kad smo izneli božićni panj i poklone. Doveo je sa sobom i *devojk*u. Pio je *turte*³ sa ocem, ali je morao da mu zaberi: ovo ti je kô pišačka od magarca, rekao je on, da bi ga Žo ućutkao pakosnim: jes' vala, pitaj onda Nadež šta biva od jeftinog vina, reći će ti ona, kretenu mali, gnusobo jedna. Onda je *devojka* zevnula, i Božić je propao. Nadin nije rekla ni „doviđenja“, izgubila se u toj studeni, isparila prosto. Romen je dotukao božićni panj; nadlanicom je obrisao usta, polizao prste, a ja sam se onda zapitala na šta li sam straćila tolike godine pokušavajući da ga naučim lepom ponašanju, te nemoj da držiš laktove na stolu, te kaži „hvala“ – svim tim lažima da ga naučim. Pre nego što će i on poći, saopštio nam je da je napustio studije i da će se, zajedno sa *devojk*om, zaposliti kao konobar u *Palati Breton*, palačinkarnici u Irijažu, banjskoj varoši na deset minuta vožnje od Grenobla. Pogledala sam svog Žoa; oči su mi, prosto, vrištale: kaži nešto, spreči ga, ne daj mu

³ Marka bezalkoholnog piva. (Prim. prev.)

to da radi, ali Žo je samo podigao flašu, kako to ponekad rade muškarci u američkim filmovima, poželio mu mnogo sreće, i to je bilo sve.

Eto. Imam četrdeset sedam godina.

Naša deca sada vode svoje živote. Žo me još nije ostavio zbog mlađe, mršavije, lepše. Mnogo radi u fabrici; prošlog meseca dobio je premiju, ide na dokvalifikaciju, rekli su mu da bi jednog dana mogao da postane poslovođa. A on bi, kao poslovođa, već bio nadomak ostvarenju svojih snova.

Nadomak svog *kajena*, svog ravnog ekrana, svog hronografa.

Što se mojih snova tiče, oni su se već raspršili.

U četvrtom osnovne maštala sam o tome da poljubim Fabijena Deroma, ali je pravo na njegov poljubac prisvojila Žilijet Boke.

Kad mi je bilo trinaest godina, na proslavi Četrnaestog jula⁴ plesala sam na „Miholjsko leto“⁵ i boga molila da me nasumice odabrani partner dodirne po tek propupelim grudima; nije se usudio. Posle sentiša, videla sam ga kako se smeje sa svojim drugarima.

Kao sedamnaestogodišnjakinja, maštala sam o tome kako mi majka ustaje s trotoara na koji je pala kao proštac, ispuštajući krik koji joj se nije oteo sa usana, maštala sam o tome da se to zapravo ne događa, da toga nema, nema; da se nije, najednom, pojavila ta sramna, vlažna tačka na haljini između njenih nogu. Sedamnaest godina mi je bilo kad sam maštala o tome da mi je majka besmrtna, kako bi jednoga dana mogla da mi pomogne da sašijem venčanicu, da me posavetuje koji buket da odaberem, od čega da bude torta, koje svetle boje da budu dražeje.

Sa dvadeset sam maštala o tome da postanem stilista, da odem za Pariz i pohađam kurs u Studiju Berso, ili kod Esmoda,

⁴ Francuski nacionalni praznik, dan kada je, 1789. godine, pala pariska Bastilja. (Prim. prev.)

⁵ Veliki hit Žoa Dasena (*Joe Dassin*, 1938–1980) iz 1975. godine. (Prim. prev.)